

2 i. Politisk kommunikation, massemedier og opinion.

Emnet var genstand for analyser i Rockwool-projektet. Medieforskningen har i betydelig grad centreret om de politiske og økonomiske virkninger af strukturændringer i pressen. Valgkampe og medier, den offentlige mediepolitik, opinionsundersøgelsernes betydning, pressens valg af temaer er undersøgt.

Statsministeriets medieudvalg har igangsat en række forsknings- og udredningsprojekter, som forventes færdige i løbet af foråret 1995, bl.a. om nyhedsmediernes rolle i det politiske demokrati, om modtagernes perspektiv på nyhedsmediernes rolle i den demokratiske proces, medieudviklingens internationalisering m.v. Det foreslås, at nærmere overvejelser om mediernes magt afventer resultatet af disse arbejder.

2 j. Centraladministrationen.

En stor del af publikationerne om samspillet mellem centraladministration, Folketing, ministre og interesseorganisationer stammer fra slutningen af 70'erne og begyndelsen af 80'erne. Centraladministrationens forhold, struktur m.v. er undersøgt i 1984. Alle forskere er enige om, at samspillet mellem de nævnte politiske institutioner er stærkt ændret over de sidste 10 år. Udviklingen i den teoretiske analyse af det politiske system er beskrevet mere indgående side 10 i dette notat.

2 k. Valg og vælgeradfærd.

Gallup har analyseret valgene siden 1957. fra begyndelsen af 70'erne har forskere ved ÅU og KU studeret samtlige valg og folkeafstemninger. Vælgernes græsrodsdeltagelse er undersøgt i en række studier.

2 l. Den demokratiske proces.

Effekten af den øgede samfundsorientering i skoleuddannelsen for børnenes opfattelse af demokratiet er ikke eksplicit undersøgt. Derimod er betydningen for skolen af den øgede demokratisering i samfundet studeret, og demokratiet i skolen er analyseret.

I juni 1994 besluttede udvalget, at der skulle udarbejdes et oversigtsnotat, der belyste hvilke emneområder med relation til emnerne demokrati og magt, der allerede havde været genstand for forskning og hvilke emner, der endnu lå uopdyrkede hen. Notatet skulle desuden in-

deholde en kort beskrivelse af denne forskning.

Formålet var at få et overblik over den eksisterende forskning og dermed et bedre grundlag for at beslutte på hvilke områder, der var behov for at igangsætte nye projekter.

Der er nu, bl.a. med bistand fra forskningsbibliotekarer ved de større forskningsbiblioteker udarbejdet oversigter over de fleste af emnerne.

Notatet, som er udarbejdet af Folketingets administration sammenfatter bidragene i oversigtsmæssig form. De enkelte forskningsprojekter og publikationer er mere grundigt beskrevet i bilagene.

Tidligere og nuværende forskningsprojekter

I 1974 fremsatte Planlægningsrådet for forskningen ønske om, at der blev iværksat en samlet analyse af samfundets politiske institutioner og deres arbejdsformer. Der blev nedsat en arbejdsgruppe, der i en betænkning pegede på, at der kun forelå få empiriske studier af det politiske system som et samspil mellem folketing, regering, administration og interesseorganisationer, og der efterlystes generelle studier af dette samspil samt studier af afgrænsede områder og sager over tid. SSF ydede i de følgende år støtte til en række empiriske studier. Erik Damgaards disputats: Folketinget under forandring fra 1977 var det første større bidrag.

I perioden fra 1979-84 blev forskningsprojektet om Den politiske beslutningsproces i Danmark gennemført med støtte fra Statens samfundsvidenskabelige forskningsråd.

Projektet iværksatte interviewundersøgelser af vælgernes holdninger og aktiviteter i 1979, en spørgeskemaundersøgelse til folketingets medlemmer og til interesseorganisationer. De emner, der blev taget op, var ændringerne i samspillet mellem de politiske institutioner i Danmark herunder samspillet mellem regering og folketing, det administrative apparat, interesseorganisationerne og vælgerne.

Projektet resulterede i en række publikationer om partigrupperne i dansk politik, om vælgerbefolkningens politiske aktiviteter og opfattelser, om interesseorganisationernes rolle i politik og om centraladministrationen. Slutrapporten: Dansk demokrati under forandring, 1984 opremser 34 publikationer som var et resultat af projektet.